

[Ministeren for skatter og afgifter]

terede aktier, der repræsenterer 30 mill. kr. – det være sagt som svar til hr. Wilhjelm på det stillede spørgsmål – for skovene og de fredede bygninger, og det er en problemstilling, vi vender tilbage til.

Det, der så ligger klart omkring den anden problemstilling, er, at der findes formueejere her i landet, der har betydelige formueværdier, dvs. over 1,2 mill. kr. – for det er det, det drejer sig om, før bliver de jo ikke ramt af formueskatteforhøjelsen – og disse betydende formueejere har samtidig en lav indkomst, fordi den formueværdi, de sidder på, ikke giver noget egentligt afkast. Det, der undrede mig – det vil jeg da gerne tilstå – var, at ingen af dem fandt i og for sig, at deres formueværdi var ansat for højt; det var ikke dér, problemet lå. Problemet var, at der faktisk ikke var noget afkast. Så kan man undre sig over, at der ikke er et vist sammenfald mellem formuens værdi og så dens evne til at give et afkast, og det kan vel kun skyldes, at man har en forventning om, at formuen så på et eller andet tidspunkt vil kunne give en indtægt i form af en værdiforhøjelse. Men det kan man jo foretage forskellige vurderinger af, det afgørende er i og for sig, at der findes formueejere med relativt lave indkomster, som ikke ville være i stand til at betale deres formueskat, uden at de skulle ud på lånemarkedet eller, når det drejer sig om hovedaktionærforhold, tage likvide penge ud af selskabet.

Her vil jeg godt sige, at det var vi ikke uvidende om, og det havde vi også en diskussion om i forbindelse med skærpelsens gennemførelse i december. Vi havde en vældig debat, hvor argumenterne blev vejret op mod hinanden, så jeg vil ikke sige, at det var en utilsigtet virkning, for vi var vidende om den, men under de drøftelser, der er ført i maj måned om erhvervsfremmeforanstaltninger, er der fra forligspartiernes side fremført meget stærke argumenter for, at der netop i dette element lå noget, som var til skade for en fornuftig og rolig udvikling i investering og produktion i erhvervslivet, og det er også fremført stærkt fra organisationernes side. I det almindelige parlamentariske arbejde, som vi deltager i også som regering, har vi altså accepteret disse argumenter, og på den baggrund har vi fremlagt vores forslag, som altså er vores forslag.

Så skal jeg kun til hr. Ellemann-Jensen og hr. Hagen Hagensen sige, at rønnebærrene er som bekendt sure for ræven, der ikke er i stand til at nå dem, og det, der er blevet sagt herfra i dag, tyder jo alligevel på, at man i venstre og det konservative folkeparti ærgrer sig over, at man ikke direkte kan glæde sig over, at det er de to partier, som har fremskaffet den lempelse, som der nu stilles forslag om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov nr. 467 af 14. september 1977 om midlertidig forhøjelse af de skattemæssige afskrivninger på nyopførte erhvervsbygninger. (Forlængelse af loven for 1981).

(Lovforslag nr. L 13. Fremsat 9/10 80).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Thomas Have (S):

Da mit partis ordfører, hr. Camre, ikke kan være til stede, skal jeg i hans sted fremsætte nogle bemærkninger om det foreliggende lovforslag.

Det er jo et lovforslag, som er endnu et led i den samlede række af erhvervsfremmende foranstaltninger, som socialdemokratiet sammen med det radikale venstre, centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti har aftalt her i foråret.

Det indebærer, at adgangen til at foretage afskrivninger på nyopførte erhvervsbygninger og på forbedringer af erhvervsbygninger

[Thomas Have]

med 10 pct. i stedet for 6 pct. i de første to år af en sådan bygnings levetid skal være gældende i 1981. En tilsvarende adgang har jo eksisteret i perioden fra 1. september 1977 til den 31. december 1980. Der kan fortsat kun afskrives den værdi, som investeringen har; det vil sige, at når der afskrives mere i begyndelsen af bygningens levetid, bliver der mindre at afskrive på i slutningen af levetiden.

Det er vores opfattelse, at lovforslaget er et nyttigt led i styrkelsen af erhvervslivets likviditet i en erhvervsmæssigt vanskelig periode, og jeg kan anbefale lovforslaget på mit partis vegne til en hurtig og velvillig udvalgsbehandling.

Anders Poulsen (V):

Hvis man nu skulle bedømme skatteministeren på grundlag af det her fremsatte lovforslag, skulle han være en yderst beskeden mand. Det er jeg ikke i stand til at afgøre, men jeg kan fastslå, at forslaget er beskedent. Grunden er vel også mere den, at regeringens og forligspartiernes indstilling til erhvervsfremmende foranstaltninger er alt for beskeden. Når man i en situation som den, vi befinder os i, kun foreslår samlede lettelser af erhvervslivets beskatning på 1,2 mia kr., må de enkelte forslag naturligvis også bære præg af det; de bliver derfor for beskedne, og de bliver at betegne som lapperier. Nej, den samfundsøkonomiske situation og erhvervslivets situation tilsiger i virkeligheden et helt andet behov for skatteforslag. I venstres samlede plan indgår der en erhvervsskattepolitik, som er dynamisk, og som indeholder forslag, der langt bedre imødekommer de behov, som skal tilgodeses med hensyn til produktion og beskæftigelse.

Vi havde hellere set, at det fremsatte forslag havde indeholdt en permanent adgang til forhøjede begyndelsesafskrivninger og ikke kun en så kort forlængelse af tidsperioden som et år fra 31. december 1980 til 31. december 1981. Af hensyn til en fornuftig langtidspanlægning af virksomhedernes investeringer er det utilfredsstillende, at ordningen ikke gøres permanent, eller endnu bedre: en permanent ordning, der gav valgfrihed mellem et investeringsfradrag på driftsbygninger i investeringsåret eller forhøjede begyndelsesafskrivninger i de to første år.

Når vi ser den katastrofale mangel på investeringer i erhvervslivet, føler jeg det faktisk nødvendigt at appellere til forligspartierne om at medvirke til en skattepolitik, som igen kan sætte gang i investeringslysten. Det er et meget tungt ansvar, forligspartierne påtager sig ved at stille sig bag skatteministeren ved et så utilstrækkeligt forslag som dette.

Må jeg direkte spørge forligspartierne, om de under udvalgsarbejdet vil medvirke til at ændre dette forslag til et forslag, som er betydelig bedre, f. eks. ved at forlænge lovens tidsperiode, eller er det sådan, at disse partier fuldstændig og aldeles er stillet under skatteministerens kommando?

Venstre vil ikke afvise det fremsatte forslag, men vi mener, det er nødvendigt, at det ændres under udvalgsarbejdet, endda ganske betydeligt.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg takker hr. Thomas Have for den udførlige gennemgang af selve lovforslaget, så vi alle herinde er ganske klar over, hvad det nu også går ud på, og det må, som hr. Anders Poulsen sagde, siges at være meget beskedent, det, man gør her. Jeg ville da også gerne gå ind i en drøftelse om, hvorvidt det kunne udvides til også at være et led i en langsigtet plan, så erhvervslivet havde noget at rette sig efter, så byggebranchen også havde noget at kunne virke efter. Men jeg anser det for, det skal jeg gerne sige, at være spildte Guds ord på Balle-Lars – det skulle jo være ministeren i den forbindelse. Men forholdet er det, at vi taler om noget her, hvorom vi ved, at der er nogle forligspartier, der har indgået en aftale, og så kan vi fremsætte alle de håb, vi vil, om at prøve at få noget fornuftigt ud af det under udvalgsbehandlingen; desværre har jeg ikke troen derpå.

Naturligvis vil vi gå ind for forslaget, som det er, men vi erkender også, at det ikke er nok, og det er bare en lille bitte brik, som burde være en meget, meget større sten.

Dohrmann (FP):

Det provenutab, ministeren nævner på i alt 260 mill. kr., er nok sat alt for højt. Jeg bor selv i en ret driftig landsdel, og jeg må ærligt tilstå, at jeg kender ikke én eneste erhvervsmand, som i dag har planer om at udbygge eller opføre nye erhvervsbygninger.

[Dohrmann]

Det har de simpelt hen ikke råd til, og der er ikke noget som helst lys forude, som inspirerer folk til at foretage sig den slags ting. Derfor tror jeg, at de 260 mill. kr., som ministeren nævner som provenutab, er sat alt for højt.

Men skulle der være en eller anden i en anden landsdel, som har planer om at opføre en erhvervsbygning, skal jeg meddele, at vi gerne støtter dette forslag alene for den enkelte eller de få stykker, der kan være tale om.

I øvrigt vil jeg gerne tilslutte mig det, som venstres ordfører sagde; jeg tror også, der er behov for en hurtigere afskrivningsperiode for erhvervsbygninger. Tiderne har ændret sig betydeligt. Det, der er moderne i dag, behøver ikke at være det om 7-8 år. Da kan det allerede være forældet, og derfor tror jeg nok, at ministeren og hans forligspartier – nu ved vi jo ikke, hvor længe det samarbejde rækker, men der er da noget, der tyder på, at ministeren kan få alt gennemført, og at det rækker til temmelig længe – skal se at få kigget på et og andet her.

Jes Lunde (SF):

Forligspartierne har med dette forslag til hensigt at fortsætte forgyldningen af erhvervslivet. De i forvejen gunstige afskrivningsregler for bygningsinvesteringer skal i endnu et år gøres ekstra gode. Likviditetsforbedring blev det kaldt af den socialdemokratiske ordfører, og statens provenutab bliver umiddelbart 260 mill. kr., har skatteministeren beregnet. Vi er fra SFs side imod denne given gaver til erhvervslivet, som sker uden nogen form for modydelse. Der er ikke angivet noget om beskæftigelsesmæssige konsekvenser af forslaget, og jeg vil gerne spørge skatteministeren, om det skyldes, at der er en manglende positiv effekt. Vi er i SF skeptiske over for, om forslaget overhovedet giver øget byggeri og produktion. Dels er der formentlig i vid udstrækning en ledig kapacitet i erhvervslivet, dels er dansk erhvervsliv i forvejen præget af en meget høj byggestandard på grund af de favorable afskrivningsregler. Endelig finder vi det i beskæftigelsesmæssig henseende betydelig mere relevant at øge boligbyggeriet i Danmark, som vi også har foreslået. Vi kan derfor ikke anbefale lovforslagets vedtagelse.

Aase Olesen (RV):

Det radikale venstre kan tilslutte sig det forslag til forlængelse af loven om midlertidig forhøjelse af skattemæssige afskrivninger på nyopførte erhvervsbygninger. Det indgår som et led i de ønsker, som erhvervslivet har haft til den erhvervsstøtte, som regeringen skulle lægge frem, og jeg forstår udmærket godt, at venstre og konservative kan stå her og begræde deres manglende indflydelse og påpege, at det er alt for beskedne forslag. Alle kunne vel have ønsket andre forslag. Der er som bekendt ingen partier her, der er i stand til at gennemføre deres eget program, men det kan vel være nødvendigt, når vi skal høre på disse grædekoner i ét væk i eftermiddag, at sige til venstre og konservative, at der er ikke andre end dem selv, der har sat sig uden for indflydelse i disse sager.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Ærlig talt, måske ikke så meget med hensyn til det forslag, vi lige drøfter her, men det, vi i øvrigt er blevet præsenteret for i dag, er vi tilfredse med – jeg kan kun tale for det konservative folkeparti – at vi er uden indflydelse på det makværk, der kommer her. Der er nogle, der mener, at de har nået noget ved det, der er tale om her. De er så beskedne, at det næsten er til at, ikke græde over, men smile ad. Fru Aase Olesen må være særdeles beskedent, når hun mener, der er gjort en indsats med det, man har nået her. Det er alt for beskedent i forhold til det, der er behov for.

Og for så at vende tilbage til ministeren, der før sagde, at rønnebærrene var sure: Nej, det er de ikke, men de er undertiden farlige at spise, og det skal man passe på. Den kost, der er præsenteret her, duer ikke, og vi vil i hvert fald ikke være med til at fortære den.

Bollmann (CD):

Det er sjældent, man hører så mange negative udtalelser om et forslag, som man i øvrigt vil støtte, som vi for et øjeblik siden har hørt fra hr. Anders Poulsen og hr. Hagen Hagensen.

Jeg skal ikke knytte mange kommentarer til selve forslaget, kun den, at det jo også er et led i de erhvervsskattelettelser, som erhvervenes organisationer selv har været med til at

[Bollmann]

prioritere og også prioritere ret højt. Ud over de direkte muligheder, der ligger i forslaget for de virksomheder, der bygger og udvider, ser vi det også som et led, om end et lille, i de bestræbelser, der mellem forligspartierne har været gjort for at styrke byggeriet. Jeg kan derfor på CDs vegne give tilslutning til forslaget.

Wilhelm (VS):

Forslaget er jo et led i de erhvervstilskud, der er aftalt, og som sådan er VS imod det.

Flygaard (DR):

Retsforbundet kan støtte det foreliggende forslag og har mærket sig, at der for så vidt ikke er tale om en skattelettelse, men om en likviditetsforbedring, idet man foretager en fremrykning af afskrivningerne.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Hr. Jes Lunde gjorde nogle betragtninger omkring dette forslag og sagde, at SF ikke kunne medvirke. Jeg vil gerne sige, at jeg tror i og for sig – det er vel nok det, der ligger i hr. Jes Lundes betragtninger – at de almindelige bygningsafskrivninger er tilstrækkelige til at dække behovet på det område for afskrivningsregler. Alligevel vil jeg ikke finde det hensigtsmæssigt, hvis vi ophører med denne ekstraordinære forhøjelse af bygningsafskrivningerne på et tidspunkt, hvor der er en meget kraftig opbremsning i byggeriet, herunder i erhvervsbyggeriet.

Det, der er baggrunden for dette forslag, er, at man håber på, at vi herigennem kan inspirere til initiativer på erhvervsbyggeriets område i 1981. Netop ved at tidsbegrænse det håber vi på, at vi kan sætte noget i gang, indtil de initiativer, som boligministeren nu har præsenteret for folkettinget, og som formentlig gennemføres meget hurtigt, kan begynde at virke effektivt. Dermed har jeg faktisk også kommenteret nogle af de bemærkninger, som hr. Anders Poulsen og hr. Hagen Hagensen var inde på. Jeg må afvise hr. Anders Poulsens forslag om at gøre den ekstraordinære forhøjelse permanent.

Så skal jeg i øvrigt kun sige til hr. Hagen Hagensens bemærkninger om det med rønnebærrene, som af og til ikke skulle være spiselige, at det, som i hvert fald rinder mig i hu, er Roosevelts ord om, at de eneste, som

aldrig begår fejl, er dem, som aldrig gør noget. Det er vel det, hr. Hagen Hagensen for øjeblikket støtter sig til. I hvert fald mener jeg ikke, at det argument, som hr. Hagen Hagensen kører på, at dette ikke duer, holder. Det fremføres i øvrigt heller ikke af erhvervslivets organisationer, hvad jeg ved at hr. Hagen Hagensen også er opmærksom på.

Hr. Anders Poulsen var så venlig på ny at fremdrage venstres plan. Den kommer vi jo tilbage til på et senere tidspunkt, men jeg vil da godt sige til hr. Anders Poulsen allerede nu – jeg går ud fra, at hr. Hagen Hagensen vil støtte hr. Anders Poulsens forslag, det er vel næsten at forvente med den forbrødring, der er mellem de to partier, jeg ved ikke, hvem der er underlagt hvem, men det får vi måske også klaret af – at disse forslag er nogle gamle krikker, man har trukket af stalden, der er ikke ét eneste forslag, jeg ikke har set før. Der er heller ikke ét eneste forslag, der ikke er blevet afvist indtil flere gange her i folkettinget, ikke så meget af fordelingspolitiske grunde – vel også det – men af tekniske, administrative og juridiske grunde, de er simpelt hen håbløse. Det kan hr. Anders Poulsen forvise sig om ved at gennemlæse nogle af de taler, som hr. Anders Andersen som minister har holdt imod de samme forslag, da der var andre partier her i salen, som drillede venstre med at fremsætte dem. Da var hr. Anders Andersen netop i en position, hvor han var i stand til at finde de rigtige argumenter af teknisk, juridisk og administrativ karakter frem.

Jeg tror godt, jeg tør sige og love hr. Anders Poulsen, at der er intet håb i de forslag, hr. Anders Poulsen vil fremsætte, og det er heller ikke forslag af den karakter, erhvervslivets organisationer har prioriteret særlig højt.

Hagen Hagensen (KF):

Ministeren kom med et citat, der skulle være af Roosevelt, om, at den, der aldrig gør fejl, er den, der ikke gør noget overhovedet, og så tilføjede ministeren noget, som jeg synes der skal lægges mærke til, idet han henvendte sig til mig og sagde, at sådan var jeg altså »for øjeblikket«.

Ja, jeg indrømmer, at det kan blive så ringe, at man ikke ønsker at være med, og det synes jeg faktisk vi oplever her nu. Vi vil

[Hagen Hagensen]

godt være med til – og det ved ministeren – at drøfte ting, der virkelig kan hjælpe noget, men disse småting og lapper og ringer, og hvad det nu er for noget, duer bare ikke, og så må vi altså simpelt hen lade være med det.

Hr. Anders Poulsen og jeg skal nok finde ud af selv at drøfte, hvor meget vi er forbrødrede og lignende, vi behøver ikke ministerens hjælp, vi klarer os godt foruden.

Anders Poulsen (V):

Jeg takker naturligvis for ministerens interesse for venstres skattelovsforslag. Jeg vil også godt allerede nu gøre ministeren bekendt med, at hans bedømmelse af disse forslag – jeg kunne næsten sige: naturligvis – er helt urealistisk og ganske forkert, og det tror jeg ministeren vil sande, når vi fremsætter de pågældende forslag her i folketingsalen. Så vil vi vise ministeren, at de hænger ganske udmærket sammen. Venstres forslag vil i modsætning til de forslag, som skatteministeren og hans forligspartier nu ruller frem, vise, at i den situation, samfundsøkonomien og erhvervslivet står i i øjeblikket, har de netop behov for skattelettelser af den størrelsesorden, som venstre fremsætter forslag om. Men jeg takker for ministerens interesse. Vi vil vende tilbage til ham.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om fremskyndet tilbagebetaling af visse afgifter.

(Lovforslag nr. L 14. Fremsat 9/10 80).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erenbjerg (S):

Det foreliggende lovforslag er en del af en helhed, nemlig den helhed, der udgøres af regeringens erhvervsfremmende foranstaltninger. Lovforslaget tager særlig sigte på vore eksporterende virksomheder samt på virksomheder med et uforholdsmæssigt stort energiforbrug.

Eksporterhvervenes likviditet forbedres ganske betydeligt ved lovforslagets gennemførelse. Denne likviditetsforbedring opnås gennem en fremskyndelse af tilbagebetalingen af moms fra 3 måneder til 1 måned. Virksomhederne kan hver måned få tilbagebetalt et beløb, der svarer til virksomhedernes gennemsnitlige tilgodehavende. Virksomheder med et uforholdsmæssigt stort energiforbrug får ifølge lovforslaget mulighed for at få energiafgifterne tilbagebetalt månedsvist.

Lovforslaget vil indebære en likviditetsforbedring for vore eksportvirksomheder og for virksomheder med et stort energiforbrug i størrelsesordenen 0,9 mia kr. eller en omkostningslettelse på 160 mill. kr. ved et renteniveau på 18 pct. p. a.

Socialdemokratiet kan anbefale lovforslaget, der er en støtte af vor eksport og et forslag, som erhvervslivets organisationer ved drøftelser med regeringen har prioriteret meget højt.

Anders Poulsen (V):

Jeg har ikke mange kommentarer til det fremsatte lovforslag. Jeg kan begrænse mig til at sige, at lidt jo altså også har ret, og lidt er trods alt bedre end ingenting. Det fremsatte forslag er trods alt et skridt i den rigtige retning. Jeg kan sige, at venstre vil se positivt på forslaget under udvalgsbehandlingen.

Gammelgaard (KF):

De små lettelser, der her er tale om, vil omfatte i alt ca. 13.000 virksomheder, heraf ca. 10.000 virksomheder under ordningen vedrørende tilbagebetalingen af energiafgifterne.

Lovforslaget får vor støtte, men der er ikke grund til de store jubelråb. Det er regeringen selv, der har påført erhvervslivet de byr-